

כרישים ובטאים סמסטר ב' תשפ"ו

מרצים: ד"ר דני מוריק

ד"ר אביעד שיינין

יום/שעת קבלה: בתיאום מראש

סוג הקורס: קורס בחירה

היקף 2 נ"ז

דרישות קדם: אין

קורס זה עוסק בקבוצת דגי הסחוס (Chondrichthyes), הכוללת כרישים, בטאים וגיטרנים. במהלך הקורס נלמד על מאפייניהם הייחודיים, חשיבותם האקולוגית, והתנהגותם בסביבות ימיות שונות. הקורס משלב ידע תאורטי יחד עם התנסות מעשית ושיטות מחקר מתקדמות. דגי הסחוס הם קבוצה קדומה של בעלי חוליות, המאופיינת בשלד סחוס, חושים מפותחים במיוחד ויכולת התאמה מרשימה לסביבות משתנות. הבנתם חיונית לשימור מערכות אקולוגיות ימיות.

מבנה הקורס (12 שבועות)

שבוע 1 – מבוא כללי

היכרות עם דגי הסחוס: כרישים, בטאים וגיטרנים, חשיבותם האקולוגית ומאפיינים בסיסיים.

שבוע 2 – אנטומיה

מבנה הגוף, שלד סחוס, עור וקשקשים, מערכות עיקריות.

שבוע 3 – פיזיולוגיה

נשימה, זרימת דם, תנועה והתאמות לסביבה הימית.

שבוע 4 – חושים

חוש הריח, ראייה, קו צד וחשישה חשמלית (אמפולות לורנציני).

שבוע 5 – מעבדת נתיחה

נתיחת כריש וזיהוי איברים פנימיים בפועל.

שבוע 6 – גורמי תחלואה

מחלות, טפילים והשפעת זיהום ופעילות האדם.

שבוע 7 – רבייה בדגי סחוס

אסטרטגיות רבייה: הטלת ביצים, השרצה והתפתחות עוברית.

שבוע 8 – שיטות מחקר כרישים

תיוג, מעקב, טכנולוגיות מחקר וניתוח נתונים.

שבוע 9 – התקבצות כרישים בחדרה

התנהגות, גורמים סביבתיים ומשמעות אקולוגית.

שבוע 10 – מחקר רבייה (חדרה)

מעקב אחר רבייה ודפוס התקבצות באזור.

שבוע 11 – כרישים ואדם

יחסי אדם-כריש, תפיסות, סכנות ושימור.

שבוע 12 – בטאים וגיתרנים בישראל

מינים מקומיים, תפוצה, איומים ושימור.

הערכה וסיום הקורס

בסוף הקורס מתקיים מבחן המבוסס על הצגת מצגת אישית של כל סטודנט
ההצגה כוללת מאמר מדעי או נושא מהקורס

ביבליוגרפיה:

- Carrier, J. C., Musick, J. A., & Heithaus, M. R. (2012). *Biology of Sharks and Their Relatives*. CRC Press.
- Compagno, L. J. V. (2001). *Sharks of the World*. FAO.
- Last, P. R., & Stevens, J. D. (2009). *Sharks and Rays of Australia*. CSIRO Publishing.
- Klimley, A. P. (2013). *The Biology of Sharks and Rays*. University of Chicago Press.
- Ebert, D. A., Fowler, S., & Compagno, L. (2013). *Sharks of the World: A Fully Illustrated Guide*. Wild Nature Press.
- Heupel, M. R., & Simpfendorfer, C. A. (2015). "Long-term movement patterns of sharks". *Marine Ecology Progress Series*.
- Dulvy, N. K., et al. (2014). "Extinction risk and conservation of the world's sharks and rays". *eLife*.